

Hak mücadelesi verenler

“Bu, uğrunda yaşanması ve ulaştırılması gereken bir idealdir.” Nelson Mandela

Konular	Genel insan hakları, Medya, Yurttaşlık
Zorluk	Düzyey 2
Grup büyüklüğü	Herhangi
Süre	60 dakika
Genel bakış	Bu etkinlikte insan hakları kahramanlarına olan ilgiyi artırmak üzere bilgi kartları kullanılır. Ele alınan konular şunlardır: <ul style="list-style-type: none">• Siyasi baskı• Yirminci yüzyılın insan hakları aktivistleri• Çeşitli ülkelerde verilen hak mücadelesi
İlgili haklar	<ul style="list-style-type: none">• Fikir ve ifade özgürlüğü• Adil yargılanma hakkı• İşkence görmeme hakkı
Amaçlar	<ul style="list-style-type: none">• Farklı ülkelerde insan hakları için mücadele vermiş bireyler hakkında bilgi sahibi olmak• Bilgiyi kullanma ve düzenleme, işbirliği ve grup çalışması becerilerini geliştirmek• İnsan haklarına karşı saygı ve sorumluluk duygularını aşlamak, insan haklarıyla ilgili merak uyandırmak
Materyal	<ul style="list-style-type: none">• Her bir küçük grup için otuz kartlık bir deste• Makas• Zarflar• İsteğe bağlı olarak yapıştırıcı ve kartların sert durması için kalın kâğıt
Hazırlık	<ul style="list-style-type: none">• Odayı insanların küçük gruplarda çalışabilecekleri şekilde düzenleyin• Her gruba bir deste kâğıt düşecek şekilde bilgi materyalinde bulunan kartları çoğaltın• Her otuz kartlık desteyi kesip, sıralaması bozulacak şekilde karıştırın. Sonra bunları bir zarf içine koyun. Desteleri birbirinden ayrı tutmayı unutmayın!

Yönerge

1. Katılımcılardan 3 ya da 4 kişilik küçük gruplar oluşturmalarını isteyin. Her gruba birer kart destesi dağıtın.
2. Katılımcılardan kartları yere koyup, yüzleri yere bakacak şekilde dağıtmalarını isteyin.
3. Kartların altlarının insan hakları aktivistlerinin yaşamlarından bazı olayları konu aldığını aktarın. Grupların görevi bu olaylarla doğru karakteri eşleştirmek, böylelikle bireylerin kısa birer betimlemesini oluşturmaktır.
4. Her karakterin “beşli bir deste”den oluştuğunu anlatın (yani bir ‘A’, bir ‘B’, bir ‘C’, bir ‘D’ ve bir ‘E’ kartından).
5. Her gruptan sırayla bir kart çekmesini isteyin; bu, kartlar bitene kadar devam etsin.

KONULAR

GEN. İNSAN HAKLARI

MEDYA

YURTTAŞLIK

ZORLUK

DÜZEY 4
DÜZEY 3
DÜZEY 2
DÜZEY 1
DÜZEY 2

GRUP BÜYÜKLÜĞÜ

HERHANGİ

SÜRE

60 DAKİKA

6. Kartlarında yazan bilgileri sessizlik içinde okumaları için katılımcılara birkaç dakika süre verin.
7. Şimdi harekete geçme zamanı. Her grubun, karakterleri yaratmak üzere kendi stratejisini geliştirmesi gerekiyor. Bunu yapmak için 15-20 dakikaları var.
8. Herkesi biraraya toplayın. Herhangi bir gruptan bir temsilcinin kendi kelimelerini kullanarak karakterlerden birini tanıtmasını isteyin. Ardından diğer gruplar farklı birer karakteri tanıtsın; böylelikle tüm karakterler sunulmuş olsun. Böylelikle her grup “parçaları” doğru yere koyup koymadığını anlayabilir.

Bilgilendirme ve değerlendirme

1. Etkinliğin zorluk derecesi neydi? Gruplar desteleri düzene sokmak için nasıl stratejiler geliştirdiler?
2. Katılımcılar karakterlerden hangilerini daha önce duymuşlardı? Hangileri onlar için daha yeniydi? Neden bazı karakterler diğerlerinden daha çok tanınıyordu?
3. Aktarılan herhangi bir bilgi katılımcılara şaşırtıcı geldi mi? En etkileyici bilgi hangisiydi?
4. Katılımcılardan kendilerine en yakın gelen alıntıyı seçmelerini isteyin: Bu kişinin içinde bulunduğu durumda olsalardı nasıl davranırlardı?
5. İnsanlar ne tür eylemler yapabilir?

Kolaylaştırıcılar için ipuçları

Bu bölümdeki her bir karakter hakkında muazzam bir bilgi kaynağı mevcuttur. Burada sunulmuş olan kişilerle ilgili kısa biyografiler konu hakkında oldukça yüzeysel (ve öznel) bir perspektif sunmaktadır. Listeye dahil olabilecek daha birçok –belki yüzlerce– aktivist bulunmaktadır. Bu etkinlik kapsamındaki aktivistler konuyu aktarmak için iyi birer örnek olduklarından seçilmişlerdir.

İzleme önerileri

Burada ele alınan karakterler dışındaki insan hakları aktivistleri hakkında bilgi toplayarak bu etkinliği devam ettirmeniz önerilir. Bu sayede katılımcılar, tarihsel süreç içinde insan hakları mücadelesine katkıda bulunmuş kişilikler hakkında genel bir anlayışa sahip olabilirler. Bu yöntemle, birlikte çalıştığınız grup, insan hakları aktivistlerinden oluşan bir “portre sergisi” oluşturmaya başlayabilir. Bu etkinlikte verilen altı karakter, bir başlangıç noktası olarak kullanılabilir: Fotoğraflar, alıntılar ve kısa biyografiler kâğıtlar üzerine yapıştırılabilir ve odada sergilenebilir. Her grubun bir üyesinden, farklı insan hakları aktivistleri hakkında bilgiye ulaşması ve bu bilgileri portre sergisine eklemesi istenebilir. Bu etkinlikte sunulan insan hakları aktivistleri, kişisel ve siyasi haklar alanında kampanyalar yürütmüş kişiler olsalar da, sosyal ve ekonomik hakları da kapsama dahil edebilirsiniz. Sivil toplumda görüşleri ifade etmek ve haklar için mücadele vermek için farklı kanallar bulunmaktadır. Bu konuyla yakından ilgilenmek istiyorsanız sayfa 173'teki “Bağlantı kurmak” adlı etkinliğe bakabilirsiniz.

Eylem fikirleri

Mevcut siyasi tutuklular ve aktivistlerden bazıları hakkında bilgi toplayabilirsiniz – örneğin, Uluslararası Af Örgütü'nün “Düşünce Suçlusu” olarak adlandırdığı kişiler hakkında. Belirlediğiniz tutuklu hakkında insanları bilgilendirmek üzere bir mektup yazın ya da bir kampanya düzenleyin ve ilgili merciler üzerinde tutukluyu serbest bırakmaları için baskı kurun.

Önemli gün

10 Aralık

İnsan Hakları Günü

Ek bilgi

İnsan hakları aktivistleri hakkında faydalı bilgiler sunan web siteleri:
www.speaktruthtopower.org
www.universalrights.net/heroes
www.globalyouthconnect.org
www.hrw.org

Uluslararası Af Örgütü'nün Britanya temsilciliği insan hakları savunucularını konu alan bir tarihi çizelge hazırlamıştır. Bu çizelge, kuruluşun www.amnesty.org.uk adresli web sitesinden sipariş edilebilir.

BİLGİ MATERYALİ

Tartışma kartları

<p>A</p> <p>“Beyaz egemenliğine karşı mücadele verdim; siyah egemenliğine karşı mücadele verdim. Tüm insanların birlikte uyum içinde ve eşit fırsatlara sahip olarak yaşadığı demokratik ve özgür bir toplum idealiyle yaşadım. Bu, uğrunda yaşamayı hayal ettiğim ve ulaşmak istediğim bir idealdir. Gerekirse uğrunda ölmeye hazır olduğum bir idealdir.”</p> <p style="text-align: right;"><i>Nelson Mandela</i></p>	<p>A</p> <p>“Büyük acılar vermiş olan fakat aynı zamanda rahatlatan tesadüfler sonucu, manevi merhametsizliğin derinliklerinden ‘bu benim suçum’ çılgınlığının birdenbire yükseldiğini ve bu çılgınlıkla hastanın kendini bir insan olarak tanımlama ‘hakkı’nı nasıl eline aldığını gördüm.”</p> <p style="text-align: right;"><i>Evgenia Ginzburg</i></p>
<p>B</p> <p>Umtata yakınlarında bir köyde doğdu. 76 yaşına geldiğinde, Güney Afrika Cumhuriyeti’nin ilk demokratik seçimiyle Devlet Başkanlığına seçildi. O ana kadar –ve ötesinde– hayatını</p>	<p>B</p> <p>1906 yılında Rusya’da doğdu ve 1977 yılında Moskova’da öldü. Bir öğretmen ve gazeteci olarak, Stalin rejimi tarafından uydurma bir dava sonucunda bir terörist damgası yiyene kadar sessiz bir yaşantı sürdü. 18 yılını,</p>
<p>C</p> <p>çoğunluk olan siyah nüfus üzerinde baskı kuran bir önceki beyaz hükümetin ırkçı Apartheid sistemiyle mücadeleye adadı. Birçok baskıya maruz kaldı: Toplantıları yasaklandı, saklanmaya zorlandı ve en sonunda</p>	<p>C</p> <p>başkalarını yapmadıkları şeyler yüzünden suçlamayı reddettiği için Sibiryaya hapis kamplarında korkunç şartlar altında geçirdi. İlk yılını rutubetli bir hücrede geçirdi; konuşması, şarkı söylemesi, egzersiz yapması ya da gün içinde yatması yasaklandı. Daha sonra,</p>
<p>D</p> <p>tutuklandı ve 44 yaşında ömür boyu hapse mahkum oldu. Hayatının bundan sonraki 28 yılını, ailesi ve çocuklarından uzakta, parmaklıkların arkasında geçirmek zorunda kaldı.</p>	<p>D</p> <p>bir tutuklu arkadaşına yardım ettiği için ceza olarak gönderildiği ve çok az kişinin hayatta kalmayı başardığı çalışma kampı da dahil olmak üzere birçok Sibiryaya çalışma kampına gönderildi.</p>
 <p style="text-align: right;">© MTI</p>	 <p style="text-align: right;">© David King Collection</p>

A

“Bir rüyam var. Gün gelecek, bu ulus ayağa kalkıp kendi inancını gerçek anlamıyla yaşayacak: ‘Şunu apaçık bir gerçek olarak kabul ederiz ki, bütün insanlar eşit yaratılmıştır.’ Bir rüyam var. Gün gelecek, dört çocuğum, derilerinin rengine göre değil, karakterlerine göre değerlendirildikleri bir ülkede yaşayacaklar.”

Martin Luther King

A

“Şiddet karşıtlığı insanlığın hakimiyetindeki en büyük güçtür. İnsan zekasının yarattığı en güçlü imha silahından bile daha güçlüdür.”

Mahatma Gandhi

B

1929 yılında, Georgia eyaletinin Atlanta kentinde dünyaya geldi. O dönemde siyahlar, kanun gereği otobüs, tiyatro ve sinemalarda kendilerine ayrılmış özel yerlere oturmak, beyazlarınkinden farklı musluklardan su içmek zorundalardı. 28 yaşına geldiğinde,

B

1869’da Gujarat’ta yaşayan Hindu bir çiftin evladı olarak dünyaya geldi. O dönemde Hindistan, halen Britanya Krallığı hakimiyeti altındaydı. Aktivist, bağımsızlık mücadelesine önderlik etti. Birçok kez tutuklanıp hapse atılmış da olsa,

C

siyahların kiliselerinden oluşan bir organizasyon kurdu. Bu örgüt, ırk ayrımcılığına karşı şiddet içermeyen yürüyüş, gösteri ve boykotlar düzenlenmesine önyak olmayı amaçlıyordu. Örgüt, Alabama Eyaleti’nin Birmingham kentinde bir protesto gösterisine katıldı, bu gösteride şarkı söyleyen okul çocukları

C

şiddet karşıtı protesto ve dini hoşgörüyü olan inancından asla uzaklaşmadı. Hintliler birbirleri arasında ya da Britanyalı Raj’a karşı şiddet eylemlerine giriştiklerinde, şiddet sona erene kadar oruç tuttu. Aktivist, Hindistan boyunca 388 km’lik bir yürüyüşe önderlik etti,

D

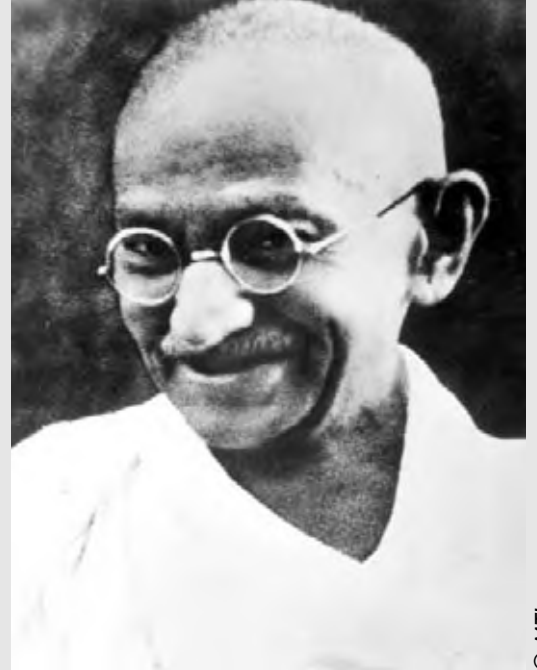
destek vermek üzere sokakları doldurdu. Gösteride, polis saldırgan köpeklerle, itfaiye ise yüksek tazyikli su hortumlarıyla hazır bulundu. Aktivist, bu gösteride tutuklandı ve hapse atıldı.

D

polis ve askerlerin vahşice tutumuna karşılık vermemeleri konusunda sempatanlarını ikna etti. Yorulmak bilmeden barişada adadığı hayatının 2338 gününü hapiste yatarak geçirdi.

© MTI

© MTI

A

“Yapmaya çalıştığımız şey, askeri rejimi yıkmak ya da yok etmek değildir; asıl onlar bizi yok etmekle tehdit ediyorlar fakat ... hareketimizin asıl amacı insanlarımızı güvenlik sunan bir toplum yaratmaktır, buna ordu da dahil.”

Daw Aung San Suu Kyi

A

“Yazık, zihnimdeki bu hüznü şarkıya mahkumlara yardım eden kişilere gönderiyorum. Bu karanlık mevsimdeki duyguları –yaşanan korkunç işkenceyi asla unutmayacağım. Duygu dolu hiçbir varlık hapislerde çekilen ıstırapın bir parçası olmasın.”

Ngawang Sangdrol

B

1945'te Burma'da dünyaya geldi. Sömürgeci iktidara karşı verdiği mücadelede bir suikasta kurban giden bir halk kahramanının çocuğuydu. Askeri rejime karşı verilen demokrasi mücadelesinde sevilen bir lider oldu,

B

Tibet'in Çin'den bağımsız olması gerektiğine inanan bir aktivist. İlk olarak 10 yaşında iken Çinli yetkililer tarafından tutuklandı. Tek suçu,

C

tüfeklerini ona doğrultmuş bir ordu birimi tarafından neredeyse öldürülüyordu. Aktivist, herhangi bir suçu olmaksızın 6 yıl boyunca ev hapsinde yaşadı, dış dünya ile ilişkisi kesildi. Serbest bırakıldığında ise, hükümet

C

Tibet'in bağımsızlığı için düzenlenen barışçıl bir gösteriye katılmaktı. 15 yaşında tekrar tutuklandı ve üç yıl hapse mahkum oldu. Hapiste bir bağımsızlık şarkısı söylediği için mahkumiyet süresi uzatıldı. Ardından mahkumiyeti 8 yıl daha uzatıldı,

D

ölmek üzere olan eşini görmesine bile engel oldu. 2001 yılı itibarıyla, halen evine kapatılmış durumda, dış dünya ile bağlantısı sıkı kontrol altında ve telefon hattı ise kesik.

D

bunun nedeni hapisane avlusunda yağmur altında “Özgür Tibet” diye bağırması idi. Maruz kaldığı işkencenin sonucu olarak şu anda böbreklerinde ciddi sorunlar vardır.

© Gamma Press

© Tibet Information Network